

Nr 94

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen om bemyndigande att avstå fast egendom som tillfallit allmänna arvsfonden såsom arv; given Stockholms slott den 28 mars 1969.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att Kungl. Maj:t medges att inom vissa värdegränser *dels* avstå fast egendom som tillfallit allmänna arvsfonden såsom arv, *dels* bemyndiga kammaradvokatfiskalsämbetet att avstå sådan egendom.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den
28 mars 1969.*

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, GUSTAFSSON, GEIJER, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTSOON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *medgivande att avstå fast egendom som tillfallit allmänna arvsfonden såsom arv* och anför.

Chefen för justitiedepartementet har tidigare denna dag anmält bl. a. förslag till lag om ändring i lagen den 8 juni 1928 (nr 281) om allmänna arvsfonden. Förslaget har remitterats till lagrådet. Enligt 5 § i förslaget får arv som tillfallit allmänna arvsfonden helt eller delvis avstås till annan, om det med hänsyn till uttalanden av arvlåtaren eller andra särskilda omständigheter kan anses överensstämmande med arvlåtarens yttersta vilja. Om det kan anses billigt får även i annat fall arv avstås till arvlåtarens släkting eller annan person som stått arvlåtaren nära. Beslut om avstående av arv föreslås skola fattas av Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, kammaradvokatfiskalsämbetet. I fråga om fast egendom, heter det vidare i i förslaget, gäller beträffande riksdagens medverkan till beslutet om avstående vad som i allmänhet är föreskrivet om förfoganden över statens fasta egendom. Lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 1969.

Enligt nuvarande bestämmelser om avstående av arv som tillfallit arvsfonden (5 kap. 3 § ärvdabalken) fordras riksdagens samtycke för avstående av såväl lös som fast egendom. Ursprungligen begärdes sådant samtycke i varje särskilt fall. Fr. o. m. budgetåret 1948/49 har Kungl. Maj:t fått riksdagens bemyndigande att utan särskilt samtycke avstå fondens rätt till arv upp till en av riksdagen bestämd värdegräns. Denna var först 10 000 kr. men har successivt höjts till 25 000 kr. Bemyndigandet har som regel gällt en femårsperiod och omfattar numera också danaarv som tillfallit staten.

Det senaste bemyndigandet har lämnats av 1964 års riksdag (prop. 41, SU 32, rskr 86) och gäller under fem år fr. o. m. budgetåret 1964/65. Avståendena skall enligt riksdagens beslut ske i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer som tidigare följts i sådana ärenden.

Sammanställningar över de fall då detta bemyndigande utnyttjats har år-

ligen överlämnats till riksdagens vederbörande utskott. Något ärende om avstående av danaarv har inte förekommit under den nu löpande femårsperioden.

I anslutning till det lagförslag som anmälts av chefen för justitiedepartementet bör bemyndigande nu utverkas för Kungl. Maj:t att avstå fast egendom, som tillfallit arvsfonden som arv. Bemyndigandet bör gälla fr. o. m. den 1 juli 1969.

Arvsfondens egendom skall, som jag tidigare nämnt, enligt förslaget till lag om ändring i arvsfonslagen även i fortsättningen kunna avstås endast under vissa i lag angivna förutsättningar. De tidigare bemyndigandena för Kungl. Maj:t har hela tiden haft i stort sett oförändrad innebörd, frånsett de förut angivna justeringarna av värdegränsen. Mot bakgrund av att Kungl. Maj:t enligt lagförslaget beslutar om avstående av lös egendom till obegränsat värde och då ärenden om avstående av fast egendom är av begränsad räckvidd, bör det vara tillräckligt att riksdagens samtycke inhämtas när fråga är om ändring av värdegränserna. Jag förordar därför att det nu föreslagna bemyndigandet får gälla tills vidare. Jag föreslår att värdegränsen för bemyndigandet bestäms till 50 000 kr. taxeringsvärde eller, om sådant värde inte är åsatt, vid särskild värdering utränt saluvärde. Härigenom befrias riksdagen från rutinbetonade ärenden. Enligt lagförslaget kan Kungl. Maj:t som nämnts bemyndiga kammaradvokatfiskalsämbetet att besluta om avstående av lös egendom. Denna delegering har förutsatts ske såvitt avser egendom av mindre värde. I anslutning härtill föreslår jag att riksdagen bemyndigar Kungl. Maj:t att till kammaradvokatfiskalsämbetet delegera beslutanderätten såvitt avser avstående av fast egendom, vars värde uppgår till högst 10 000 kr. Den delegering av beslutanderätten som på så sätt kan ske medför bl. a. att handläggningstiderna i vissa avståendeärenden kan förkortas.

Riksdagens vederbörande utskott bör årligen få en redogörelse för de beslut om att avstå fast egendom som fattats med stöd av dessa bemyndiganden under närmast föregående kalenderår.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t genom proposition föreslår riksdagen att medge Kungl. Maj:t att

dels fr. o. m. den 1 juli 1969 tills vidare utan riksdagens samtycke i varje särskilt fall avstå fast egendom som tillfallit allmänna arvsfonden såsom arv och vars taxeringsvärde eller, om sådant värde inte är åsatt, vid särskild uppskattning utränta saluvärde uppgår till högst 50 000 kr.,

dels överlämna beslutanderätten rörande avstående av fast egendom till kammaradvokatfiskalsämbetet, när fråga är om egendom vars taxeringsvärde eller, om sådant värde inte är åsatt, uppskattningsvärde inte överstiger 10 000 kr.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gunnel Anderson